

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Brigity Chrástilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **žalobce: S. R.**, proti **žalované: Česká správa sociálního zabezpečení**, Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 4. 2007, č. j. 21 Cad 54/2007 - 8,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal dne 3. 4. 2007 žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě, jíž napadl rozhodnutí žalované ze dne 9. 2. 2007, č. j. X, kterým mu byl s účinností od 24. 3. 2007 odňat částečný invalidní důchod. V žalobě stěžovatel uvedl, že s napadeným rozhodnutím nesouhlasí, protože dle jeho názoru jeho zdravotní stav nebyl zjištěn dostatečně a přitom odpovídá částečné invaliditě. Skutková tvrzení stěžovatel přislíbil doplnit poté, co mu bude ustanoven zástupce, o což zároveň požádal. Současně předložil potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech, v němž doložil, že jeho jediným příjmem je příspěvek na bydlení ve výši 945 Kč měsíčně, je svobodný, je evidován jako uchazeč o zaměstnání, je vlastníkem vozidla Trabant z roku 1982 a rodinného domu, v němž bydlí, který je zatížen úvěrem 230 000 Kč a další půjčkou ve výši 1 000 000 Kč.

Krajský soud usnesením blíže označeným v záhlaví tohoto rozsudku stěžovatelovu žádost o ustanovení zástupce z řad advokátů zamítl. V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že stěžovatel nesplňuje žádnou ze dvou podmínek nezbytných pro ustanovení zástupce

soudem. Jestliže je stěžovatel vlastníkem rodinného domu, ač zatíženého úvěrem, nelze o něm tvrdit, že je nemajetný, a proto splňuje podmínky pro osvobození od soudního poplatku. Soud dále poukázal na skutečnost, že řízení ve věcech důchodového zabezpečení je osvobozeno od soudních poplatků, a dále na sazbu odměny advokáta za jeden úkon, která činí 500 Kč, a paušální náhrady, jež činí 300 Kč. Soud rovněž konstatoval, že stěžovateli není potřebné ustanovit zástupce ani k ochraně jeho práv, neboť prokázal, že je schopen adekvátním způsobem uplatňovat svá práva u soudu a není postižen ani žádnou zdravotní poruchou, pro kterou by nebyl schopen činit příslušné procesní úkony. Žaloba směřuje proti rozhodnutí, kterým byl stěžovateli odňat částečný invalidní důchod, přičemž stěžejním důkazem v žalobním řízení bude posudek od posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí. Stěžovatel má též možnost dát se zastupovat jakoukoli fyzickou osobou, v níž má důvěru.

Proti tomuto usnesení podal stěžovatel kasační stížnost, kterou se domáhá jeho zrušení a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení. Výslovně uplatnil stížní důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a konstatoval, že soud nesprávně posoudil jeho žádost o ustanovení zástupce. Stěžovatel je toho názoru, že prokázal svou nemajetnost, neboť na sociálních dávkách dostává 1900 Kč měsíčně a ze samotného vlastnictví rodinného domu mu neplynou žádné příjmy, ale pouze výdaje na jeho běžnou údržbu. Ustanovení zástupce soudem je třeba k ochraně stěžovatelových zájmů, a to z objektivního i subjektivního hlediska. Objektivní důvody stěžovatel spatřuje v povaze soudního řízení, protože jako laik není schopen pochopit jeho veškeré podrobnosti a přiměřeně před soudem hájit svá práva. Subjektivní důvody spatřuje v jeho osobních predispozicích, jelikož je citlivý, emotivní a nemocný člověk, přičemž účast na jednání před soudem by pro něho byla stresující a deprimující. Toto je znásobeno též tím, že soud bude projednávat pro něho existenční záležitost. I posudek posudkové komise ministerstva je dle jeho názoru nutno prozkoumat a vyjádřit se k němu, případně vznést námitky, čehož on sám není bez ustanoveného zástupce schopen.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného usnesení (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), a je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.). Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že v řízení o kasační stížnosti proti usnesení o zamítnutí žádosti o ustanovení zástupce soudem nemusí být stěžovatel zastoupen advokátem. Z obsahu stěžovatelova podání Nejvyšší správní soud dovodil, že se dovolává stížního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky týkající se splnění podmínek pro ustanovení zástupce.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené rozhodnutí v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. v rozsahu a z důvodů, které uplatnil stěžovatel v kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. může soud navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Jde tedy o právní úpravu

kumulativních podmínek, které musí být obě splněny proto, aby soud mohl ustanovit zástupce ex offio stěžovateli pro řízení před soudem.

Nejvyšší správní soud se proto nejprve zabýval otázkou, zda stěžovatel splnil předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Především nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že pro posouzení splnění této podmínky je rozhodující, že je stěžovatel vlastníkem rodinného domku. Je sice možné přisvědčit, že není nemajetný, ale podstatné pro posouzení podmínek v daném případě je, zda stěžovatel má dostatečné příjmy, jimiž zajišťuje své běžné životní potřeby. Ze stěžovatelem předloženého potvrzení vyplývá, že jeho jediným příjmem je příspěvek na bydlení ve výši 945 Kč. Přestože sazba odměny advokáta je v daném případě dána částkou 500 Kč, i tato výše představuje v poměru k celkové částce, již stěžovatel měsíčně disponuje, velkou část, a proto lze dovodit, že stěžovatel nemá dostatek prostředků k tomu, aby si mohl zástupce hradit sám. Na výše uvedeném ničeho nemění ani stěžovatelem v kasační stížnosti uváděný příjem ze sociálních dávek ve výši 1900 Kč, protože i z této částky by případná odměna advokáta činila podstatnou část z jeho měsíčního příjmu. Stěžovatelova námitka nesprávného posouzení předpokladů pro osvobození od soudních poplatků tak je důvodná.

Pokud však jde o splnění druhé podmínky pro ustanovení advokáta, tj. zda je stěžovateli třeba zastoupení k ochraně jeho práv v přezkumném řízení soudem správního rozhodnutí o nároku na částečný invalidní důchod, Nejvyšší správní soud souhlasí se závěrem krajského soudu, že ochrana práv stěžovatele v tomto řízení nevyžaduje, aby mu soud ustanovil zástupce. Jednak proto, že nejde o věc skutkově ani právně složitou, kde pro soud je stěžejním důkazem posudek Posudkové komise MPSV, který soud nařizuje ze zákona převážně ve všech případech, pokud stěžovatel nesouhlasí s posouzením svého zdravotního stavu lékařem Okresní správy sociálního zabezpečení. Je možno souhlasit s konstatováním krajského soudu v tom, že stěžovatel prokázal, že není postižen žádnou zdravotní poruchou, pro kterou by nebyl schopen činit potřebné procesní úkony nebo pro kterou by nebyl schopen se účastnit jednání před soudem.

K námitce stěžovatele uplatněné v kasační stížnosti (nikoliv však v žalobě), týkající se jeho osobních předpokladů pro vystoupení a hájení se před soudem z důvodu, že je nemocný člověk emotivního založení, což je podle něj znásobeno tím, že předmětem řízení je jeho existenční záležitost, Nejvyšší správní soud konstatuje, že nepochybuje o tom, že soudy v takovýchto druhých řízeních a případech přizpůsobí své jednání situaci, v níž se nemocná osoba stojící před soudem nachází. Při jednání před soudem i při dokazování posudkem může být stěžovatel přítomen, má možnost vyjádřit se ke svému zdravotnímu stavu a lékařskému zjištění o něm a může navrhopvat další doplnění dokazování. Nicméně zdejší soud musí konstatovat, že stěžovatel námitku týkající se svých osobních dispozic před soudem prvního stupně neuplatnil. Dále je třeba poukázat na to, že v řízení před krajským soudem zákonodárce nepovažoval za nutné zavést povinné právní zastoupení.

Nejvyšší správní soud tedy po posouzení námitek stěžovatele uplatněných v kasační stížnosti uzavírá, že v posouzení právních otázek Krajským soudem v Brně neshledal nezákonnost jeho rozhodnutí. Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel ve věci úspěch neměl, nemá proto proti dalšímu účastníkovi právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. a contrario). Úspěšné České správě sociálního

zabezpečení podle obsahu spisu žádné náklady nevznikly, bylo proto vysloveno, že tomuto účastníkovi se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. července 2007

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu